

## Dôvodová správa k návrhu zákona č. 204/2004 Z.z.

### Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 465/2002 Z.z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá predovšetkým za účelom ďalšieho doladovania práva Slovenskej republiky s právom Európskej únie v oblasti ochrany hospodárskej súťaže.

Hlavným cieľom návrhu zákona je reagovať na zmeny, ktoré nastali v komunitárnom práve v súvislosti s modernizáciou antitrustu prostredníctvom Nariadenia rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „nariadenie 1/2003“), ktoré s účinnosťou od 1. mája 2004 nahrádza doterajšiu komunitárnu právnu úpravu zabezpečovanú Nariadením rady (ES) č. 17/1962 zo 6. februára 1962.

Hlavné zmeny, ktoré modernizácia antitrustu prináša sú flexibilita posudzovania dohôd obmedzujúcich súťaž, decentralizácia kompetencií súvisiacich s aplikáciou článkov 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na celom spoločnom trhu a vytvorenie siete orgánov aplikujúcich súťažné komunitárne pravidlá (ďalej len „národné súťažné orgány“). Ďalšou oblasťou dotknutou predmetnou novelizáciou je problematika skupinových výnimiek zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž a kontroly koncentrácií.

Návrh zákona zabezpečuje posilnenie sankčnej politiky Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“), ale zároveň prináša aj zmeny v súvislosti s programom zhovievavosti, a to v súlade s novou komunitárnou úpravou obsiahnutou v Oznámení komisie (ES) o neuložení alebo znížení pokuty v prípadoch kartelových dohôd (2002/C 45/03).

Návrh zákona prináša aj niektoré ďalšie úpravy, ktorých potreba vyplynula z doterajšej aplikácie v súčasnosti platného zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 465/2002 Z.z. (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“).

V záujme zabezpečenia účinného uplatňovania komunitárnych súťažných pravidiel a primeraného fungovania mechanizmu spolupráce obsiahnutého v nariadení 1/2003, národné súťažné orgány a súdy členských štátov sú zaviazané implementáciou článkov 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v prípadoch, ak dohody obmedzujúce súťaž alebo zneužívanie dominantného postavenia môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

Návrh novely ustanovuje, že národným súťažným orgánom v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z nariadenia 1/2003, ale aj iných právne záväzných aktov, je úrad a rozširuje v tomto zmysle jeho pôsobnosť.

Novela zákona prináša, v súlade s nariadením 1/2003, nový režim posudzovania dohôd obmedzujúcich súťaž spočívajúci v samostatnom posúdení podnikateľom naplnenie

kritériálnych podmienok v zmysle § 6 ods. 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, resp. podmienok súvisiacich s pravidlom de minimis podľa § 6 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže vrátane naplnenia podmienok umožňujúcich skupinovú výnimku pre príslušnú kategóriu dohôd obmedzujúcich súťaž. V súvislosti s touto úpravou zaniká inštitút individuálnej výnimky a aj tzv. negatívny atest. Na základe takejto právnej úpravy, ak dohody obmedzujúce súťaž splnia v zákone definované podmienky, de lege sa na ne nevzťahuje zákaz, a to bez povinnosti ich oznámenia úradu. Pre podnikateľov predstavuje táto úprava väčšiu flexibilitu v porovnaní s doterajšou právnou úpravou.

V súvislosti s právnou úpravou skupinových výnimiek, návrh zákona ustanovuje v § 6 ods. 4 a 5 generálne prepojenie na komunitárnu právnú úpravu v oblasti skupinových výnimiek, a to na nariadenia Európskej komisie o skupinových výnimkách pre jednotlivé kategórie dohôd obmedzujúcich súťaž tak, že podmienky upravujúce príslušné skupinové výnimky sa vzťahujú aj na dohody obmedzujúce súťaž, ktoré nemôžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a vedú alebo môžu viesť k obmedzovaniu súťaže iba na tuzemskom trhu.

Táto právna úprava nahradí platnú právnú úpravu podľa Čl. I zákona č. 465/2002 Z.z. o skupinových výnimkách zo zákazu dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o skupinových výnimkách“), ktorý stráca účinnosť dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o prístupí Slovenskej republiky k Európskej únii.

Očakávaným efektom novej právnej úpravy je ďalšie administratívne odbremenenie úradu spočívajúce predovšetkým v tom, že úrad nebude musieť vydávať typ rozhodnutí súvisiacich s individuálnymi výnimkami a negatívnym atestom.

Úrad naďalej bude disponovať kompetenciou odňať výhodu skupinovej výnimky v zmysle návrhu zákona, a to ak v individuálnych prípadoch zistí, že dohoda obmedzujúca súťaž má v danom konkrétnom prípade s ohľadom na ekonomické a právne účinky, ktoré nie sú v súlade s podmienkami podľa § 6 ods. 3 písm. a) až d) zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

V súlade s nariadením 1/2003 návrh zákona zavádza nový typ rozhodnutia, ktorým úrad bude rozhodovať o uložení povinnosti plniť záväzky predložené mu podnikateľom samým, pokiaľ takýto spôsob rozhodnutia podľa záverov úradu dostatočne rieši možný súťažný problém. Využitie tejto právnej úpravy umožní efektívne a rýchle riešenie možného súťažného problému.

Návrh zákona prináša taktiež ďalšie zmeny, ktoré sú nevyhnutné na efektívne zabezpečenie plnenia úloh vyplývajúcich pre úrad ako národný súťažný orgán z nariadenia 1/2003 vo vzťahu ku Európskej komisii (ďalej len „komisia“) alebo iným národným súťažným orgánom a v tejto súvislosti aj rozširuje právomoci úradu a jeho zamestnancov pri plnení úloh podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže v súlade s nariadením 1/2003.

V oblasti kontroly koncentrácií návrh zákona upravuje kritériálne podmienky pre notifikáciu koncentrácie, vrátane zvýšenia kritériálnych prahov.

Návrh zákona tiež nahrádza právnú úpravu zjednodušeného konania pri posudzovaní koncentrácií so zanedbateľným dopadom na trh úpravou umožňujúcou podnikateľovi predkladať v odôvodnených prípadoch zúžený rozsah informácií, ktoré budú obsahom notifikácie koncentrácie.

Návrh zákona prináša aj niektoré ďalšie spresnenia v súvislosti s rozhodovaním úradu vo veci koncentrácie.

Medzi ďalšie zmeny, ktoré prináša návrh zákona, a ktoré si vyžiadali skúsenosti úradu z aplikačnej praxe zákona o ochrane hospodárskej súťaže, patrí napr. zmena a spresnenie definície účastníkov konania a rozšírenie dôvodov prerušenia a zastavenia konania.

Návrh zákona dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) tým, že dáva súdu právomoc vydať súhlas s inšpekciou v iných ako podnikateľských objektoch, priestoroch a dopravných prostriedkoch podnikateľa ako aj v súkromných objektoch, priestoroch a dopravných prostriedkoch jeho predstaviteľov a zamestnancov komisiou alebo úradom na základe dožiadania iného národného súťažného orgánu v súlade s nariadením 1/2003 resp. úradom podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Obdobná úprava je vo všetkých členských štátoch Európskej únie a zavádza sa aj do právnych poriadkov prístupujúcich krajín. Rovnaký štandard aplikácie takejto právomoci je aj v krajinách, ktorých ústavný poriadok zabezpečuje rovnaký (Česko) alebo obdobný (Litva, Lotyšsko) stupeň ochrany obydlia ako Ústava Slovenskej republiky. Návrh zákona tiež zavádza možnosť pre úrad a komisiu vyjadrovať sa v určitých konaniach pred súdom ako amicus curiae, ako aj povinnosť súdu oznamovať úradu začatie konania, v ktorom sa aplikuje článok 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a zasielať komisii a úradu rozhodnutie, ktorým aplikoval článok 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Návrh zákona prináša aj zmenu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v položkách dotknutých novelizáciou zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Návrh novely zákona nebude mať nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí a rozpočty vyšších územných celkov. Je bez nárokov na pracovné sily a nebude mať dôsledky na životné prostredie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s inými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, osobitne s Európskou dohodou o pridružení uzatvorenou Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej. Súlad zákona s právom Európskej únie je upravený v doložke zlučiteľnosti.

## **Osobitná časť**

### **K článku I**

#### **K bodu 1**

Upresňuje sa osobná pôsobnosť zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Ten sa vzťahuje na podnikateľa, ktorý je zadaný v § 3 ods. 2. Podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže úrad môže posudzovať konanie a činnosť podnikateľa v správnom konaní ako možnú formu nedovoleného obmedzovania súťaže, t.j. dohodu obmedzujúcu súťaž alebo zneužívanie dominantného postavenia a posudzuje tiež ekonomické spojenia podnikateľov - koncentrácie. V zmysle § 2 ods. 1 písm. b) sa ďalej vzťahuje na orgány štátnej správy pri výkone štátnej

správy, orgány územnej samosprávy pri prenesenom výkone štátnej správy a pri výkone samosprávy a orgány záujmovej samosprávy pri prenesenom výkone štátnej správy. Orgány záujmovej samosprávy pri výkone samosprávy sú subsumované pod pojmom podnikateľ. Subjekty uvedené v § 2 ods. 1 písm. b) môžu však byť pri výkone inej činnosti ako uvedenej v písmene b) podnikateľmi podľa § 3 ods. 2. Rozhodujúcim kritériom či tieto subjekty sú podnikateľmi alebo ich podradíme pod § 2 ods. 1 písm. b) je teda druh činnosti alebo konania, ktoré je posudzované.

## **K bodu 2**

16. decembra 2002 prijala Rada Európskej únie (ďalej len „rada“) nariadenie 1/2003, v zmysle ktorého budú mať od účinnosti tohto nariadenia, t.j. od 1. mája 2004 národné súťažné orgány členských štátov vrátane súdov právomoc aplikovať celý článok 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Toto nariadenie zaväzuje súťažné authority členských štátov, ktorou je v Slovenskej republike úrad, a tiež národné súdy aplikovať článok 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v prípadoch, keď tieto aplikujú svoje národné súťažné právo na dohody obmedzujúce súťaž alebo na zneužívanie dominantného postavenia, za predpokladu, že tieto môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Ak bude úrad posudzovať nejakú dohodu obmedzujúcu súťaž alebo zneužitie dominantného postavenia či nie sú v rozpore s článkom 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, bude v zmysle prijatého nariadenia aplikovať procesné ustanovenia národného súťažného práva - zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Toto ustanovenie teda zabezpečuje tento cieľ, pričom okrem výslovne procesných ustanovení sa v takýchto prípadoch budú aplikovať aj niektoré ďalšie, ako je napr. ustanovenie § 24 ukládajúce úradu povinnosť zverejňovať právoplatné rozhodnutia úradu.

## **K bodu 3**

Uvedenou zmenou sa spresňuje definícia podnikateľa. Podnikateľom je v zmysle súčasného znenia zákona tiež fyzická osoba a právnická osoba a ich združenia ak ide o ich činnosti a konania, ktoré súvisia alebo môžu súvisieť so súťažou bez ohľadu na to, či tieto činnosti a konania sú alebo nie sú zamerané na dosahovanie zisku. Navrhovaná zmena výslovne zavádza, že podnikateľom sú aj združenia združení v záujme odstránenia akýchkoľvek pochybností.

## **K bodu 4**

Navrhovaná zmena spresňuje definíciu rozhodnutia združenia podnikateľov ako dohody obmedzujúcej súťaže, nakoľko súčasné znenie nevyhovuje potrebám praxe keďže neumožňuje pokrytie všetkých situácií, ku ktorým by mohlo v praxi dôjsť.

## **K bodu 5**

Legislatívno-technické spresnenie právnej úpravy.

## **K bodu 6**

Navrhovaná zmena odstraňuje nelogickosť súčasného znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže v slovách „Ak sa dôvod zákazu vzťahuje len na časť dohody obmedzujúcej súťaže“. Nemožno povedať, že dohoda obmedzujúca súťaž môže byť zakázaná iba v časti, nakoľko ak konštatujeme, že nejaká činnosť podnikateľov je dohoda obmedzujúca súťaž, táto je zakázaná

a neplatná ako celok. To znamená, že iba dohoda alebo rozhodnutie združenia môžu v časti, ktorá je oddeliteľná, predstavovať dohodu obmedzujúcu súťaž.

## **K bodu 7**

Nové ustanovenie umožňuje, aby mal úrad priamo zo zákona možnosť posudzovať v jednom konaní dohody obmedzujúce súťaž kde jednou zmluvnou stranou je ten istý podnikateľ a v podstate ide z pohľadu predmetu a cieľa o rovnaké dohody. Ide o dohody obmedzujúce súťaž vertikálneho charakteru, ako napr. distribučné dohody, ktoré sa môžu líšiť náležitosťami ako je napr. miesto dodania a pod. Toto ustanovenie zabezpečuje, že v takýchto prípadoch úrad nebude musieť vydávať rozhodnutia o spojení konania, čím dôjde k čiastočnému administratívne odbremeneniu úradu.

## **K bodu 8**

Vypúšťa sa § 5. Nie je odôvodnené ponechať samostatnú úpravu dohôd obmedzujúcich súťaž iba pre oblasť duševného vlastníctva, nakoľko zákaz aj takýchto dohôd obmedzujúcich súťaž vyplýva zo súčasného znenia § 4.

## **K bodom 9 až 14**

Navrhované znenie prispôsobuje zákon o ochrane hospodárskej súťaže komunitárnemu právu, konkrétne nariadeniu 1/2003.

Uvedeným nariadením 1/2003 sa upúšťa od notifikačného systému keď dohoda obmedzujúca súťaž, pokiaľ nespĺňala podmienky pre skupinové vyňatie, mohla byť vyňatá iba rozhodnutím komisie, tzv. rozhodnutím o individuálnej výnimke, ak splnila štyri podmienky pre vyňatie v zmysle článku 81(3) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, čomu korešponduje aj v súčasnosti účinný zákon o ochrane hospodárskej súťaže v § 6 ods. 3.

Podľa navrhovaného znenia už úrad nebude vydávať rozhodnutia o individuálnej výnimke, teda o tom, že sa na dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorá spĺňa podmienky uvedené v zákone nevzťahuje na určité časové obdobie zákaz, ale takáto výnimka bude platiť ex lege a podnikatelia si sami posúdia svoju dohodu, zosúladený postup alebo rozhodnutie združenia v zmysle podmienok uvedených v § 6 ods. 3 zákona.

1. októbra 2002 vstúpil do účinnosti zákon o skupinových výnimkách, ktorý upravuje skupiny dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž, na ktoré sa za splnenia podmienok v zákone stanovených nevzťahuje zákaz podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. V zmysle článku VII. tohto zákona však úprava skupinových výnimiek stráca účinnosť dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii. Od 1. mája 2004 budú mať aj v Slovenskej republike priamu účinnosť nariadenia komisie, ktoré upravujú skupinové výnimky pre určité kategórie dohôd obmedzujúcich súťaž, avšak iba také, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými krajinami. Tieto nariadenia o skupinových výnimkách sa preto nebudú aplikovať na dohody obmedzujúce súťaž, ktoré nemôžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a sú to dohody obmedzujúce súťaž, ktoré majú dopad iba na území Slovenskej republiky. Je preto potrebné zabezpečiť rovnaký právny režim aj pre takéto dohody obmedzujúce súťaž. Vzhľadom na uvedené sa navrhuje, aby neboli zakázané dohody obmedzujúce súťaž s dopadom iba na relevantný trh v rámci Slovenskej republiky, ktoré splnia podmienky pre vyňatie ustanovené v nariadeniach komisie o skupinových výnimkách.

Podľa súčasného znenia zákona o skupinových výnimkách môže úrad odňať rozhodnutím výnimku konkrétnej dohode obmedzujúcej súťaž napriek tomu, že spĺňa kritéria pre

benefitovanie z takejto skupinovej výnimky, avšak vzhľadom na zohľadnenie všetkých právnych a ekonomických faktorov, jej skutočné dopady na relevantný trh majú za následok, že v konečnom dôsledku 4 podmienky podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktoré predstavujú základnú bázu aj samotných skupinových výnimiek, nie sú splnené. Vzhľadom na to je potrebné zabezpečiť aj podľa novej úpravy takúto právomoc pre úrad. Úrad bude môcť rozhodnutím odňať skupinovú výnimku konkrétnej dohode obmedzujúcej súťaž za takých istých podmienok za akých tak môže urobiť komisia podľa príslušného nariadenia o skupinovej výnimke.

Napr. v Európskej únii platí Nariadenie komisie (ES) č. 1400/2002 o aplikácii článku 81(3) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v oblasti automobilového sektora. Ak dohoda obmedzujúca súťaž týkajúca sa napr. distribúcie automobilov, ktorá má dopad iba na trh v rámci Slovenskej republiky spĺňa kritéria pre vyňatie podľa tohto nariadenia, nebude zakázaná podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. V zmysle článku 6(1) tohto nariadenia môže komisia odňať konkrétnej dohode obmedzujúcej súťaž, ktorá môže mať dopad na obchod medzi členskými štátmi skupinovú výnimku a to za podmienok uvedených v tomto článku 6(1).

V zmysle navrhovaného odseku 5 v § 6 úrad bude môcť odňať skupinovú výnimku dohode obmedzujúcej súťaž týkajúcej sa napr. distribúcie automobilov, ktorá má dopad iba v rámci Slovenskej republiky za rovnakých podmienok.

V zmysle navrhovanej právnej úpravy podnikateľa nebudú môcť žiadať úrad o vydanie rozhodnutia, či sú ich činnosti a konania dohodou obmedzujúcou súťaž, ktorá je zakázaná. Ponechanie takéhoto inštitútu by bolo vzhľadom na existenciu skupinových výnimiek neodôvodnené. Podnikatelia však naďalej budú môcť žiadať úrad o vydanie stanoviska na posúdenie návrhu ich dohody alebo návrhu rozhodnutia združenia.

V poznámke sa uvádza výpočet v súčasnosti účinných nariadení komisie, ktoré upravujú skupinové výnimky zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž. Je však napriek tomu potrebné uviesť text poznámky slovom „napríklad“ nakoľko je možné, že budú prijaté nové nariadenia komisie ktoré sa budú vzťahovať na kategórie dohôd obmedzujúcich súťaž v súčasnosti neupravené. V súčasnosti prebieha reforma niektorých nariadení a bude prijatá nová úprava napr. v oblasti prevodu technológií.

Vypúšťa sa odkaz na § 5, nakoľko tento paragraf sa vypúšťa. Úrad v stanovisku iba posúdi, či návrh dohody podnikateľov alebo návrh rozhodnutia združenia podnikateľov je dohodou obmedzujúcou súťaž. Nebude ďalej skúmať či takáto dohoda obmedzujúca súťaž spĺňa zákonne predpoklady pre to, aby nebola zakázaná (de minimis – ods. 1, štyri podmienky v ods. 3, alebo skupinovú výnimku podľa ods. 4). Spresňuje sa tiež súčasné znenie zákona tým, že sa ustanovuje, že úrad bude posudzovať, či návrh dohody podnikateľov alebo návrh rozhodnutia združenia podnikateľov nie je dohodou obmedzujúcou súťaž.

Zároveň sa uskutočňuje legislatívno-technická úprava, keď sa zavádza do zákona jednotné číslo a zosúladuje sa odkaz v texte zákona s označeniami odsekov, na ktoré odkazuje, čo súvisí so zmenami, ktoré vyplývajú z tejto novely.

## **K bodu 15**

§ 7 je nevyhnutné vypustiť vzhľadom na navrhovanú zmenu odôvodnenú v bodoch 18 až 20. Rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva § 7 už úrad nebude v zmysle novej právnej úpravy vydávať.

## **K bodu 16**

Legislatívno-technické spresnenie právnej úpravy.

## **K bodu 17**

Navrhované ustanovenie zabezpečuje súlad s komunitárnym právom. Nariadenie 1/2003 v článku 5 upravuje právomoci, ktoré majú súťažné autority členských štátov, konkrétne uvádza typy rozhodnutí, ktoré môžu vydať keď aplikujú článok 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Jedným z typov tohto rozhodnutia je aj rozhodnutie, ktoré zavádza novonavrhnutý § 8a. Navrhované ustanovenie umožní podnikateľom ukončiť konanie pred úradom tým, že ponúknu úradu záväzky, ktoré vyriešia možný súťažný problém. Navrhnuté záväzky musia byť spôsobilé podľa zhodnotenia úradu odstrániť obavu z možného obmedzenia súťaže. Úrad však v takomto rozhodnutí nebude konštatovať priamo, že došlo k porušeniu § 4 alebo § 8 zákona o ochrane hospodárskej súťaže alebo článku 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Rozhodnutím iba zaviazá podnikateľov na plnenie záväzkov, ktoré sami ponúkli, to znamená, že obsahom výroku bude uloženie povinnosti plniť navrhnuté záväzky, ktoré sa týmto stanú pre podnikateľa záväznými.

Navrhovaná právna úprava má zabezpečiť možnosť rýchleho a efektívneho ukončenia konania, ktoré zabezpečí vyriešenie vzniknutého súťažného problému bez potreby zložitého a zdĺhavého šetrenia a dokazovania zo strany úradu. Zároveň umožní podnikateľovi vyhnúť sa tomu, že úrad vydá rozhodnutie, ktorým by konštatoval, že jeho činnosť alebo konanie je zakázané podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže alebo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a tým aj umožní vyhnúť sa negatívnej publicite v súvislosti s takýmto konaním a následne umožní vyhnúť sa taktiež možným súkromnoprávnym sporom pred súdom o náhradu škody vymáhanú na základe rozhodnutia úradu o tom, že ich činnosť alebo konanie je zo zákona zakázané a tým neplatné.

Takýto typ rozhodnutia môže úrad vydať iba ak by preukázanie zakázanej činnosti alebo konania malo charakter menej závažného porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže a vtedy keď nie je nevyhnutné uložiť sankciu.

Úrad môže takéto rozhodnutie zmeniť v konaní začatom z vlastného podnetu ak budú naplnené podmienky uvedené v odseku 2.

## **K bodu 18**

Ide o spresnenie textu poznámky pod čiarou.

## **K bodu 19**

Keďže spoločný podnik spoločne kontrolovaný dvoma alebo viacerými podnikateľmi, ktorý trvale vykonáva všetky funkcie samostatného ekonomického subjektu môže vzniknúť nielen formou založenia takéhoto spoločného podniku, ale v istých prípadoch aj získaním spoločnej kontroly nad podnikom iného podnikateľa, navrhované znenie predmetného ustanovenia zákona je spresnením doterajšieho znenia tak, aby bolo možné identifikovať koncentráciu vo vzťahu ku všetkým možným situáciám vytvorenia spoločného podniku.

## **K bodu 20**

Vzhľadom na to, že priamo zo znenia § 9 ods. 1 písm. b) v nadväznosti na znenie § 9 ods. 4 vyplýva, že v prípade získania spoločnej kontroly sa jedná o získanie možnosti uplatňovať rozhodujúci vplyv na činnosť iného podnikateľa dvomi alebo viacerými podnikateľmi, navrhuje sa vypustiť predmetné ustanovenie z dôvodu jeho nadbytočnosti.

## **K bodu 21**

Ide o zjednodušenie a upresnenie pôvodného znenia ustanovenia.

## **K bodu 22**

Uvedené ustanovenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže sa vypúšťa z dôvodu jeho nadbytočnosti, nakoľko skutočnosť, že predmetné transakcie nie sú koncentraciami vyplýva priamo zo znenia § 9 ods. 1 zákona.

## **K bodom 23 až 35**

Nanovo sa upravujú kritéria určujúce či koncentrácia podlieha kontrole úradu. Vypúšťa sa kritérium podielu na relevantnom trhu. Kritérium obrátové umožní podnikateľovi jednoznačne si posúdiť či je povinný svoju transakciu predložiť na schválenie úradu. Pre určenie podielu na trhu je potrebné zadefinovať predovšetkým relevantný trh, čo je rizikové, keďže podnikateľ pri nesprávnom zadefinovaní relevantného trhu následne môže nesprávne posúdiť aj svoju povinnosť notifikovať transakciu úradu. Rovnako komunitárne právo používa iba kritérium obrátu. Súčasne sa zvyšujú obraty, ktoré musia byť dosiahnuté, aby koncentrácia podliehala kontrole úradu, čo úradu umožní sústrediť sa iba na tie najzávažnejšie ekonomické spojenia podnikateľov. Zadefinováva sa pojem celkový obrát účastníka koncentrácie. Celkové spresnenie pojmológie v tomto ustanovení má vylúčiť pochybnosti o aký obrát podnikateľa ide.

Návrh rozlišuje medzi celkovým obrátom dosiahnutým iba v Slovenskej republike a celosvetovým celkovým obrátom. Celosvetový celkový obrát je celkový obrát podľa odseku 2 dosiahnutý v rámci celého sveta.

Novokoncipovanými notifikačnými kritériami je zároveň splnená požiadavka zapracovania tzv. local nexus, na základe ktorého bude možné jednoznačne určiť, či koncentrácie vzniknuté v zahraničí podliehajú kontrole úradu, čím sa odstráni nejednoznačnosť výkladu § 2 ods. 4 (nové znenie) v prípadoch koncentrácií vzniknutých v zahraničí.

Sprehľadňuje sa znenie § 10 ods. 9. Súčasne sa dopĺňa o ďalšiu skutočnosť, od ktorej plynie lehota na oznámenie koncentrácie a to prípad, keď podnikateľ oznámil koncentráciu komisii, ktorá však oznámila podnikateľovi, že vo veci nebude konať a koncentráciu bude posudzovať úrad. V takomto prípade je podnikateľ povinný koncentráciu v lehote 30 pracovných dní oznámiť úradu.

Navrhovaná zmena v odseku 13 súvisí s bodom 38, ktorým sa zrušuje zjednodušené konanie pri posudzovaní koncentrácií. Vzhľadom na uvedené sa umožňuje, aby podnikateľ mohol žiadať o zúženie rozsahu podkladov, ktoré je povinný predložiť v súvislosti s oznamovaním koncentrácie. Ak však úrad povolí predloženie zúženého rozsahu podkladov a v priebehu konania zistí, že na posúdenie koncentrácie to nie je postačujúce, vyzve podnikateľa na



doplnenie potrebných podkladov podľa odseku 12. Počas lehoty určenej na doplnenie týchto podkladov lehota na vydanie rozhodnutia neplynie.

Navrhovaným znením odseku 14 sa rozširuje okruh subjektov a spôsobov, ktorými by mohlo dôjsť k porušeniu zákona implementáciou koncentrácie pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o nej.

Navrhovaným ustanovením odseku 15 sa vypúšťa časť textu, ktorý je obsiahnutý v súčasnom odseku 14, nakoľko uvedenú situáciu je možné riešiť podľa nového znenia § 10 ods. 16 zákona. Zosúlad'uje sa odkaz v texte ustanovenia s novooznačenými ustanoveniami.

V súvislosti s § 10 odsekom 16, ktorý sa po vecnej stránke nemení v porovnaní so súčasnou právnou úpravou, ale vzhľadom na určité nejasnosti s ohľadom na pojem vážne dôvody sa spresňuje, že za vážne dôvody na udelenie výnimky možno považovať najmä tie situácie, kedy sa nadobúdaný podnikateľ nachádza v konkurze alebo taký stav bezprostredne hrozí v prípade, že úrad nepovolí výnimku zo zákazu podľa § 10 ods. 13 zákona. Ide o situácie keď je ohrozená samotná existencia nadobúdaného podnikateľa keby sa neumožnil vstup iného investora bezprostredne po vzniku koncentrácie, hrozí strata domácich alebo zahraničných trhov, strata licencie nevyhnutnej na výkon podnikateľskej činnosti nadobúdaného podnikateľa alebo ukončenie zmluvných vzťahov s dodávateľmi a odberateľmi. Umožnením realizácie práv a povinností vyplývajúcich z koncentrácie však nemôže dôjsť k ohrozeniu efektívnej súťaže.

Upresňuje sa, že lehota je určená pracovnými a nie kalendárnymi dňami, čím úrad zohľadnil komunitárnu úpravu v tejto oblasti. Upresňuje sa tiež začatie plynutia lehoty.

Zároveň sa spresňujú a zosúlad'ujú ostatné ustanovenia.

### **K bodu 36**

Upresňuje sa, že lehoty sú určené pracovnými a nie kalendárnymi dňami, čím sa zohľadnila komunitárna úprava v tejto oblasti. Spresňuje sa, že možno lehotu predĺžiť aj viackrát v rámci dovoleného rozsahu.

### **K bodu 37**

Navrhovaným znením odsekov 1 až 3 sa upresňujú prípady, v ktorých úrad koncentráciu schváli.

V odseku 4 sa detailnejšie upravuje proces ukladania podmienok a povinností, ktorý je v súlade s komunitárnym právom v tejto oblasti. V prípade ak koncentrácia vyvoláva obavy, že jej dôsledkom bude vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia, alebo že koordinácia, ktorá je cieľom alebo môže byť následkom koncentrácie je dohodou obmedzujúcou súťaž, ktorá je zakázaná podľa § 4, vyzve úrad podnikateľa, aby predložil návrh podmienok a povinností, ktoré tieto obavy odstránia a zabezpečia, že ich (s)plnením koncentrácia nespôsobí súťažný problém. Podmienka navrhnutá podnikateľom musí zabezpečiť, že v dôsledku koncentrácie sa nevytvorí alebo neposilní dominantné postavenie, alebo že koordinácia, ktorá je cieľom alebo môže byť následkom koncentrácie nepodlieha zákazu podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Účastník konania je povinný predložiť okrem návrhu podmienky aj návrh povinností, ktoré s ňou súvisia, najmä povinnosť, ktorá zabezpečí dosiahnutie účelu podmienky, ktorá umožní jej kontrolu alebo zabezpečí (s)plnenie podmienky. Úrad zohľadní iba návrhy podmienok a povinností súvisiacich

s podmienkou predložené mu v zákonom stanovenej lehote. Na návrhy podmienok a povinností predložených po lehote úrad nemôže prihliadať vzhľadom na to, že je potrebný dostatočný časový priestor na zhodnotenie a posúdenie navrhovaných podmienok a povinností. Návrhy predložené podnikateľom môžu byť zo strany úradu modifikované. K pozmeňujúcim návrhom úradu sa bude môcť účastník konania v rámci uplatňovania svojich procesných práv vyjadriť a úrad bude rozhodnutím zaväzovať podnikateľa iba na plnenie takých podmienok a povinností súvisiacich s podmienkou, ktoré je podnikateľ ochotný a schopný splniť. V prípade, že účastník konania nebude schopný predložiť v lehote návrh podmienky spôsobilej odstrániť súťažné obavy z posudzovanej koncentrácie alebo povinnosť úrad takú koncentráciu zakáže.

Úrad je oprávnený uložiť aj eventuálnu podmienku, to znamená, že úrad zaviaže podnikateľa na plnenie určitej podmienky a za predpokladu, že túto nebude možné objektívne splniť, bude podnikateľ v lehote určenej v rozhodnutí úradu povinný splniť v poradí druhú podmienku. Obe podmienky musí navrhnúť podnikateľ. Podmienka môže byť štrukturálneho a/alebo behaviorálneho charakteru.

Úrad bude mať v zmysle návrhu odseku 5 právomoc rozhodnutím zakázať účastníkom konania výkon práv a povinností vyplývajúcich z koncentrácie až do splnenia podmienky.

Navrhovaným znením odsekov 6 a 7 sa upresňujú prípady, v ktorých úrad koncentráciu zakáže.

### **K bodu 38**

Vypúšťajú sa ustanovenia o zjednodušenom konaní pri posudzovaní koncentrácie. Ich ponechanie v zákone sa javí neodôvodneným potom, čo sa upravilo kritérium pre povinnú notifikáciu koncentrácií. To znamená, že úrad bude v dôsledku tejto zmeny posudzovať iba závažné ekonomické spojenia (bod 41). Navyiac sa zavádza možnosť podnikateľa žiadať o predloženie zúženého rozsahu podkladov pri oznamovaní koncentrácie, čo podnikateľom tento proces zjednoduší.

### **K bodu 39**

Navrhovaným ustanovením sa zavádza právomoc úradu zmeniť alebo zrušiť svoje rozhodnutie vo veci koncentrácie. V prípade ak podnikateľ nespĺnil alebo neplní podmienku uloženú mu rozhodnutím úradu, ktorá mala zabezpečiť odstránenie súťažného problému, úrad svoje rozhodnutie o súhlase s koncentráciou, ktorý podmienil uložením podmienky zruší a vydá nové rozhodnutie, ktorým koncentráciu zakáže. Úrad môže zmeniť alebo zrušiť svoje rozhodnutie, a to na základe návrhu účastníka konania alebo v určitých prípadoch iba z vlastného podnetu za podmienok, ktoré zákon explicitne ustanovuje v navrhovanom § 13. Účastník konania môže požiadať úrad o predĺženie lehoty stanovenej mu v rozhodnutí úradu o koncentracii v rámci ktorej je povinný splniť podmienku, na ktorú úrad viaže súhlas s koncentráciou. O predĺženie lehoty je povinný žiadať pred uplynutím lehoty. Vážny dôvod, pre ktorý nemôže dodržať lehotu je povinný podnikateľ zdôvodniť. To či sa naozaj jedná o vážny dôvod posúdi v konečnom dôsledku úrad. Takýmto dôvodom môže byť napr. neudelenie určitého oprávnenia podnikateľovi (napr. licencie), ktorá je nevyhnutným predpokladom na splnenie podmienky. je to teda skutočnosť neovplyvniteľná podnikateľom - účastníkom konania.

## **K bodu 40**

Navrhovaný § 13a zabezpečuje pre úrad nevyhnutnú právomoc, ktorá umožní úradu uložiť podnikateľovi rozhodnutím povinnosť obnoviť úroveň súťaže, ktorá existovala pred tým ako došlo k realizácii zakázanej koncentrácie. Úrad bude oprávnený vydať takéto rozhodnutie ak podnikateľ nebude rešpektovať zákaz vyplývajúci mu zo zákona, že nesmie vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie pred vydaním rozhodnutia o nej a to v prípade, ak takáto koncentrácia bude úradom zakázaná. Druhá situácia keď bude môcť úrad rozhodnutím uložiť povinnosť podnikateľovi obnoviť úroveň súťaže existujúcu pred vznikom koncentrácie bude situácia keď podnikateľ nebude rešpektovať rozhodnutie o zákaze koncentrácie a bude takúto koncentráciu implementovať. Úrad bude oprávnený predovšetkým uložiť podnikateľovi rozčlenenie podniku ak napr. došlo k zlúčeniu alebo splynutiu alebo k vytvoreniu spoločného podniku alebo prevod práv, prostredníctvom ktorých získal priamu alebo nepriamu kontrolu nad podnikom iného podnikateľa alebo nad časťou podniku iného podnikateľa. Ak nebude obnovenie úrovne súťaže existujúcej pred vznikom koncentrácie možné takýmto spôsobom, bude úrad oprávnený uložiť podnikateľovi akúkoľvek inú povinnosť, ktorá zabezpečí dosiahnutie tohto cieľa. Súčasne je úrad oprávnený uložiť podnikateľovi aj ďalšiu povinnosť ak je táto nevyhnutná na zabezpečenie splnenia povinnosti, ktorou sa sleduje obnovenie pôvodnej úrovne súťaže. Pri návrhu tohto ustanovenia sa zohľadnila komunitárna úprava v tejto oblasti.

## **K bodu 41**

Doplňa sa právomoc úradu konať ako národný súťažný orgán vo všetkých prípadoch keď komunitárne predpisy zverujú určité úlohy orgánom hospodárskej súťaže členských štátov. Ide predovšetkým o nariadenie 1/2003 ako aj nariadenie o kontrole koncentracii, ktorého reforma v súčasnosti prebieha.

## **K bodu 42**

Novela prináša významné posilnenie právomocí úradu, ktoré je nevyhnutné v súvislosti s prijatým nariadením 1/2003. Úrad sa od 1. mája 2004 stane oficiálne súčasťou siete súťažných orgánov, ktorá je vytvorená týmto nariadením 1/2003. Jej súčasťou je komisia a orgány aplikujúce súťažné pravidlá v členských štátoch. Z nariadenia 1/2003 vyplývajú pre úrad významné právomoci. Predovšetkým je to právomoc aplikovať priamo články Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, a to konkrétne článok 81 týkajúci sa dohôd obmedzujúcich súťaž, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a článok 82 týkajúci sa zneužívania dominantného postavenia, ktoré môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Právomoc aplikovať komunitárne právo súťažnými autoritami členských štátov a ich tesnú spoluprácu si vyžiadala potreba efektívnej aplikácie komunitárnych súťažných pravidiel. Na zabezpečenie aplikácie týchto článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ktoré majú hmotnoprávny charakter sa bude aplikovať národné procesné právo a národné sankčné ustanovenia, ktoré musia úradu dávať dostatočné prostriedky na efektívne vynútenie týchto hmotnoprávnych ustanovení. V § 22 sa vzhľadom na uvedené zakotvuje explicitne právomoc úradu aplikovať články 81 a 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

V súčasnosti prebieha v Európskej únii aj reforma v oblasti koncentracii a nová úprava by mala byť účinná od 1. mája 2004. V súčasnosti ešte nie je prijatá definitívna verzia.

Doplňa sa tiež právomoc úradu vydávať rozhodnutia vo veciach porušenia § 39 orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a orgánmi záujmovej samosprávy pri výkone činností v tomto paragrafe uvedených.

V zmysle článku 21 nariadenia 1/2003 môže komisia vykonať inšpekciu aj v akýchkoľvek iných objektoch, priestoroch a dopravných prostriedkoch podnikateľa než tých, ktoré súvisia s jeho podnikateľskou činnosťou, ako aj v súkromných objektoch, priestoroch a dopravných prostriedkoch vedúcich alebo iných zamestnancov podnikateľa. Komisia vydá rozhodnutie o výkone inšpekcie. Predpokladom výkonu takejto inšpekcie je autorizácia národným súdom (článok 21(3) nariadenia 1/2003). Za týmto účelom sa do § 22 dopĺňa právomoc úradu podať návrh na súd na vydanie súhlasu s inšpekciou pre komisiu. Uvedené si vyžiada tiež zmenu Občianskeho súdneho poriadku. V súvislosti s novozavádzanou právomocou pre úrad na vykonanie takejto inšpekcie je potrebné vydanie súdneho súhlasu s inšpekciou aj v prípade, ak takúto inšpekciu bude vykonávať úrad. § 22 sa preto rozširuje o právomoc úradu predložiť súdu návrh na vydanie súhlasu s inšpekciou.

Zároveň sa spresňuje, že úrad môže žiadať od podnikateľa účtovné a obchodné podklady a dokumenty, a to bez ohľadu na nosič, na ktorom sú zaznamenané. Týmto spresnením sa zabráňuje možnému mareniu činnosti úradu odmietaním poskytovania informácií a podkladov podnikateľom vzhľadom na v súčasnosti nie explicitné znenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže v tomto zmysle.

§ 22 sa ďalej spresňuje v tom zmysle, že úrad môže žiadať na mieste vysvetlenie od vedúcich zamestnancov, od členov štatutárnych a kontrolných orgánov podnikateľa ako aj od akéhokoľvek zamestnanca podnikateľa a vyhotoviť si zvukový záznam z ich ústne podaného vysvetlenia a žiadať od nich potrebné podklady a dokumenty. Je nevyhnutné, aby úrad mal právomoc žiadať o vysvetlenie ktorúkoľvek z týchto osôb, ktorá môže mať vedomosť o úradom šetrenej veci. Súčasné znenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže v tomto nie je jednoznačné a preto je potrebné ho v tomto zmysle upresniť. Je tiež nevyhnutné, aby vzhľadom na presné zachytenie výpovedí týchto osôb mohol úrad vykonať zvukový záznam ich vyjadrenia.

Pri výkone inšpekcie úradom môže nastať situácia, že z určitých, najmä technických dôvodov, úrad nebude môcť získať prístup k informáciám uloženým na určitom médiu, resp. nebude možné zabezpečiť vyhotovenie kópii podkladov na mieste vykonávania inšpekcie. V takomto prípade bude úrad oprávnený odňať na nevyhnutný čas, ktorý by mal byť maximálne 72 hodín, médium, na ktorom je informácia uložená za účelom získania prístupu k nej, alebo podklady za účelom vyhotovenia kópii z nich. Úrad je povinný vykonať o tejto skutočnosti záznam do zápisnice, ktorej rovnopis doručí osobe, u ktorej bola inšpekcia vykonaná. Navrhuje sa tiež, aby bol úrad oprávnený zapečatiť objekty a priestory a ak je to možné aj podklady a dokumenty pri výkone inšpekcie podľa § 22 ods. 3 a to na dobu a v rozsahu nevyhnutnom pre vykonanie inšpekcie úradom.

Spresňujú sa tiež ustanovenia, že vstup do objektov, priestorov ako aj dopravných prostriedkov podnikateľa alebo iných osôb, u ktorých sa vykonáva inšpekcia majú nielen zamestnanci úradu, ale aj osoby, ktoré boli poverené plnením úloh patriacich do pôsobnosti úradu. Tieto osoby majú tiež oprávnenie požadovať podklady a dokumenty, ako aj ústne alebo písomné vysvetlenia. V prípade úradu sú to najmä členovia Rady úradu, ktorá je odvolacím orgánom a jej členovia nie sú zamestnancami úradu.

Nariadenie 1/2003 bolo prijaté s cieľom zabezpečiť jednotnú a efektívnu aplikáciu súťažných pravidiel. Komisia apeluje na členské štáty ako aj na prístupujúce štáty, ktorých súťažné orgány budú tvoriť európsku súťažnú sieť, aby zabezpečili na národnej úrovni, že ich právo

bude dávať dostatočné prostriedky na efektívne vynútenie súťažných komunitárnych pravidiel.

V zmysle článku 22 nariadenia 1/2003 bude úrad na dožiadanie iného národného súťažného orgánu alebo komisie, ktorý alebo ktorá vedie konanie vo veci možného porušenia článku 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva vykonávať úkony a inšpekciu na území SR.

Zavádza sa právomoc úradu, ktorú má aj komisia, na inšpekciu iných ako podnikateľských priestorov ako aj súkromných priestorov reprezentantov podnikateľa, osôb v štatutárnych a kontrolných orgánoch, a aj ďalších zamestnancov podnikateľa. Skúsenosti z rozhodovacej praxe komisie totiž ukázali, že firemné dokumenty a záznamy sa častokrát uschovávajú v súkromných priestoroch reprezentantov podnikateľa ako aj u ďalších zamestnancov podnikateľa. Takúto úpravu majú zavedenú členské krajiny a zavádzajú ju aj prístupujúce krajiny. Napr. v Maďarsku existuje takáto možnosť pre protimonopolný úrad už od roku 2000.

Je nepochybné, že ide o zásah do ústavného práva na nedotknuteľnosť obydlia a preto je nevyhnutné, aby o prípustnosti vykonania takejto inšpekcie rozhodol súd. Uvedené si rovnako vyžiada zmenu Občianskeho súdneho poriadku.

Podnikateľ je zo zákona povinný podriaďiť sa vykonaniu inšpekcie a to či už v podnikateľských alebo nepodnikateľských priestoroch, v prípade jeho odporu bude úrad oprávnený vymôcť si vstup do objektov, priestorov a dopravných prostriedkov. Ak by si úrad nemohol vymôcť vstup prekonaním odporu alebo prekonaním prekážky, inšpekciu by nebolo možné vykonať a je vysoko pravdepodobné, že by došlo k zničeniu alebo odstráneniu všetkých dôkazov. Zamestnancom a osobám povereným plnením úloh patriacich do pôsobnosti úradu bude povinný poskytnúť súčinnosť pri plnení týchto ich úloh príslušný útvar policajného zboru.

Ak bude mať úrad dôvodné podozrenie, že sa v iných ako podnikateľských priestoroch podnikateľa alebo v súkromných priestoroch predstaviteľov alebo zamestnancov tohoto podnikateľa nachádzajú určité podklady alebo dokumenty, na základe ktorých je možné preukázať vážne obmedzenie hospodárskej súťaže, napr. tajný cenový kartel, úrad vydá rozhodnutie o vykonaní inšpekcie v takýchto priestoroch. Návrh zákona presne špecifikuje náležitosti takehoto rozhodnutia. Úrad následne požiada príslušný súd o vydanie súhlasu s inšpekciou v takýchto priestoroch. V zmysle návrhu novely Občianskeho súdneho poriadku súd vo vydanom uznesení o súhlase s inšpekciou presne špecifikuje účel takejto inšpekcie, objekty, priestory alebo dopravné prostriedky, ktoré majú podliehať inšpekcii a tiež presne ustanoví oprávnenia konkrétnych pracovníkov, ktorí inšpekciu vykonajú. To, že ústavné práva osoby, u ktorej sa inšpekcia vykoná nebudú dotknuté sa bude zabezpečovať aj prítomnosťou opatrovníka ustanoveného na tento účel takejto osobe súdom, ktorý vydá uznesenie o súhlase s inšpekciou. Osoby vykonávajúce inšpekciu majú právo vstúpiť do priestorov podliehajúcich inšpekcii a vyžadovať od osoby, ktorá ich užíva vysvetlenia, vyhotovovať si zvukový záznam z ústne podaného vysvetlenia, ale aj vyžadovať predloženie hľadaných podkladov alebo dokumentov. V prípade, že takáto osoba oponuje výkonu práv osôb pri výkone inšpekcie, môžu tieto za súčinnosti polície prekonať jej odpor. Na prekonanie prekážky, napr. uzamknutých dverí si môžu prizvať osobu, ktorá je takúto prekážku spôsobilá prekonať (zámočníka). Inšpekciu môžu vykonať iba v takom rozsahu ako bola povolená súdom. Môžu ju vykonať aj v neprítomnosti dotknutej osoby, v takomto prípade dohliada na dodržiavanie jej práv súdom ustanovený opatrovník.

Je potrebné zdôrazniť, že úrad je povinný náležite súdu odôvodniť, na základe čoho chce vykonať inšpekciu takýchto súkromných priestorov. Pokiaľ tak neurobí súd súhlas neudelí.

Takéto inšpekcie môžu byť vykonávané napr. v nadväznosti na inšpekciu podnikateľských priestorov kde úrad nájde napr. určitú zmluvu, ktorá je dohodou obmedzujúcou súťaž a nájde tiež dôkazy o tom, že existuje určitý dodatok k tejto zmluve. Pokiaľ bude úrad schopný preukázať že existuje skutočne odôvodnené podozrenie, že sa takýto dodatok nachádza u nejakého zamestnanca podnikateľa bude žiadať súd o vydanie súhlasu s inšpekciou.

Uznesenie súdu o súhlase s inšpekciou sa doručuje osobe, u ktorej sa inšpekcia vykonáva až pri začatí inšpekcie. O vykonaní inšpekcie úrad vyhotoví zápisnicu.

Podnikateľ má právo podať opravný prostriedok (rozklad) proti rozhodnutiu úradu o vykonaní inšpekcie (v podnikateľských alebo v nepodnikateľských priestoroch) Rade úradu. Vzhľadom na charakter rozhodnutia o vykonaní inšpekcie, podaný opravný prostriedok nemá odkladný účinok. Analogicky má podnikateľ právo podať opravný prostriedok na Európsky súdny dvor proti rozhodnutiu komisie, v prípadoch keď je inšpekcia vykonávaná na základe jej rozhodnutia.

### **K bodu 43**

Ide o spresnenie právnej úpravy.

### **K bodu 44**

Mení sa koho návrh môže vyvolať začatie konania na úrade. Konanie sa bude začínať iba na návrh účastníka konania alebo z vlastného podnetu úradu.

V prípade dohôd obmedzujúcich súťaž bude úrad začínať konanie vždy iba z vlastného podnetu. Niektoré typy dohôd obmedzujúcich súťaž patria k najzávažnejším protisúťažným praktikám. Nezriedka sa stáva, že konanie na úrade sa za súčasného stavu začne na návrh iného podnikateľa ako účastníka takejto dohody obmedzujúcej súťaž. Akonáhle bolo konanie začaté je úrad povinný informovať účastníkov konania, t.j. v danom prípade účastníkov takejto dohody o začatí konaní. Účastníci konania môžu začať uplatňovať svoje práva, okrem iného nahliadať do spisu a pod. Okrem iného v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „zákon o slobode informácií“) je úrad povinný informovať o prebiehajúcom konaní kohokoľvek kto o to požiada, s výnimkou informácii, ktoré sú zo zverejnenia vylúčené. Uvedené môže často zmariť celé šetrenie úradu, viesť k zničeniu dôkazov a pod. Je preto odôvodnené, aby úrad po tom čo zistí, že je tu možné porušenie zákona mohol najskôr vykonať všeobecné šetrenie bez potreby informovať účastníkov dohody obmedzujúcej súťaž a až následne začať konanie ex offa. Takýto postup je pri dohodách obmedzujúcich súťaž odôvodnený, keďže často dochádza k tajným kartelovým ujednaniam, ktorých preukázanie je veľmi obtiažne.

Pri reštriktívnych praktikách v súvislosti so zneužívaním dominantného postavenia sa navrhuje obdobná právna úprava, ktorá predpokladá začatie konania iba ex offa a to aj v tej súvislosti, že účastníkom konania v týchto prípadoch bude iba ten, voči ktorého konaniu smeruje správne konanie pred úradom.

### **K bodu 45**

Nakoľko v praxi dochádzalo k rôznym interpretáciám pojmu účastník konania, zavádza sa explicitne kto je účastníkom konania pri jednotlivých protisúťažných praktikách a pri koncentráciách.

## **K bodu 46**

Dochádza k spresneniu, že úrad je povinný poučiť účastníkov konania iba o ich procesných právach.

## **K bodu 47**

Upresňuje sa, že rozklad nemožno podať ani proti rozhodnutiu o vylúčení veci na samostatné konanie.

## **K bodu 48**

Je nevyhnutné predĺžiť lehotu na konanie a to aj vzhľadom na to, že v zmysle nariadenia 1/2003 bude mať úrad povinnosť najmenej 30 dní pred vydaním rozhodnutia zaslať návrh rozhodnutia komisii na pripomienkovanie. Počas tejto lehoty komisia môže vzniesť námietky, ktoré bude úrad musieť zohľadniť.

## **K bodu 49**

Úrad môže prerušiť konanie v súlade s § 29 správneho poriadku. Navrhuje sa však, aby tak mohol urobiť aj v prípadoch uvedených v navrhovanom novom znení § 31. Opätovne ide o nadviazanie na nariadenie 1/2003 a pripravované nariadenie o kontrole koncentracii. Ak vo veci, v ktorej koná úrad, koná aj iný národný súťažný orgán, úrad sa môže rozhodnúť, či konanie zastaví (bod 50) alebo preruší a vyčká na rozhodnutie iného národného súťažného orgánu.

Úrad môže podľa tohto ustanovenia prerušiť konanie aj v prípade ak v tej istej veci porušenia článku 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva už koná iný národný súťažný orgán alebo vo veci koncentracie, na dobu kým sa na základe nariadenia o kontrole koncentracii neurčí, kto bude vo veci konať.

## **K bodom 50 až 52**

V nadväznosti na nariadenie 1/2003 sa dopĺňajú prípady kedy úrad môže alebo musí zastaviť konanie. Úrad stráca kompetenciu konať ak začne prípad, ktorý úrad posudzuje, posudzovať komisia. Explicitne sa tiež zakotvuje zastavenie konania v prípade res iudicata.

## **K bodu 53**

Dochádza k zmene v tom, že úrad bude môcť zastaviť konanie aj v časti. V prípade ak jediný účastník konania zomrel alebo zanikol bez právneho nástupcu, alebo účastník konania vzal svoj rozklad alebo návrh na obnovu konania späť, rozhodnutie o zastavení konania sa iba vyznačí v spise.

## **K bodu 54**

V určitých odôvodnených prípadoch sa vylučuje podanie rozkladu proti rozhodnutiu o zastavení konania.

## **K bodu 55**

Navrhovaná zmena súvisí s vypustením § 5 zo zákona o ochrane hospodárskej súťaže a druhá navrhovaná zmena je legislatívno-technická, ktorá zabezpečuje odkaz v § 38 ods. 1 na správne ustanovenie zákona.

## **K bodu 56**

Doplňa sa chýbajúca kompetencia úradu, ktorá spôsobovala v praxi úradu problémy, a to uložiť pokutu aj za neplnenie povinnosti uloženej úradom v rozhodnutí. Ustanovenie explicitne uvádza prípady kedy tak úrad môže urobiť. Súčasne znenie zákona umožňuje úradu uložiť pokutu ak podnikateľ pokračuje v porušovaní ustanovení zákona. Nie je tak možné uložiť pokutu napr. za nerešpektovanie podmienky, na ktorú viazal úrad súhlas s koncentráciou podľa § 12 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Navrhuje sa tiež zmena oproti súčasnému stavu v tom, aby bol úrad oprávnený uložiť pokutu aj orgánom štátnej správy a orgánom územnej samosprávy. Orgánom záujmovej samosprávy je úrad oprávnený uložiť pokutu aj podľa súčasného znenia zákona.

## **K bodu 57**

Navrhuje sa zvýšenie pokuty.

## **K bodom 58 a 59**

Zabezpečuje sa zosúladenie odkazov v odseku 7 a 8 na ostatné ustanovenia zákona.

## **K bodom 60 a 61**

Celý text ustanovenia § 38 sa spresňuje v tom zmysle, aby z neho bolo zrejmé, že sa nejedná iba o porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ale aj článku 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a tiež povinností, podmienok a záväzkov, ktoré boli uložené podnikateľovi rozhodnutím úradu.

Dochádza k úprave tzv. programu zhovievavosti alebo leniency programu. Navrhovaná úprava sa viac približuje k Oznámeniu komisie (ES) o neuložení alebo znížení pokuty v prípadoch kartelových dohôd (2002/C 45/03). Spresňuje sa, že imunitu alebo redukciu pokuty nemožno priznať podnikateľom vo všetkých prípadoch dohôd obmedzujúcich súťaž, ale iba v tých, ktoré predstavujú najzávažnejšie porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Výslovne sa tiež ustanovujú podmienky, ktoré musia byť splnené na neuložení pokuty alebo na zníženie pokuty.

## **K bodu 62**

Doplňa sa ustanovenie, že pokuty a penále vybrané úradom sú príjmom štátneho rozpočtu.

## **K bodu 63**

Ide o spresnenie právnej úpravy v nadväznosti na body 1 a 61.

## **K bodu 64**



Doplňa sa povinnosť podnikateľovi umožniť vstup do uvedených objektov a prostriedkov aj vo vzťahu k osobám, ktoré nie sú zamestnancami úradu, ale ktoré boli poverené plnením úloh patriacich do pôsobnosti úradu (napr. Rada úradu) ako aj zamestnancom iných národných súťažných orgánov, ktorí budú asistovať zamestnancom úradu pri výkone inšpekcie v súlade s nariadením 1/2003, resp. zástupcom komisie.

### **K bodu 65**

Odkaz v texte zákona odkazuje na konanie na základe zákona o skupinových výnimkách zo zákazu dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž. V zmysle tohto zákona môže úrad začať konanie o odňatí skupinovej výnimky určitej dohode obmedzujúcej súťaž. Tieto ustanovenia zákona však k 1. máju 2004 stratia účinnosť. Je potrebné pripojiť znenie „ak osobitný predpis neustanovuje inak“, ktorým je predovšetkým zákon o slobode informácií.

Zároveň sa spresňuje právna úprava vo vzťahu k bodu 42.

### **K bodu 66**

Ide o spresnenie ustanovenia aj v nadväznosti na zákon o slobode informácií.

### **K bodu 67**

Navrhovaný § 44a obsahuje prechodné ustanovenia k novele zákona.

## **K článku II**

### **K bodu 1**

Predmetné ustanovenia zavádzajú podľa článku 15 (3) nariadenia 1/2003 do slovenského právneho poriadku inštitút *amicus curiae*, ktorého hlavným cieľom je zlepšiť komunikáciu a spoluprácu medzi súdnymi a správnymi orgánmi vo veciach ochrany hospodárskej súťaže. Plynulosť komunikácie a možnosť prístupu k informáciám v konaniach na súde, môže viesť k zlepšeniu a k zefektívneniu práce na obidvoch stranách.

Častokrát môže úrad alebo komisia doplniť informácie súdu alebo pomôcť pri odborných konzultáciách v prípadoch, kedy odborná kvalifikácia sudcov by bola vhodne doplnená poznatkami špecializovaných odborníkov. Ide o nový inštitút zabezpečujúci dobrú informovanosť tak na strane súdov ako aj súťažných orgánov.

Participácia komisie a úradu je možná vo forme predkladania písomných vyjadrení k právnym alebo skutkovým skutočnostiam priamo súvisiacich s prejednávanou vecou alebo oprávnením dožadovať sa možnosti ústneho vyjadrenia pred súdom.

Zároveň je ustanovené oprávnenie účastníka konania reagovať na vyjadrenia komisie alebo úradu, ktorý využili inštitút *amicus curiae*.

V súvislosti s možnosťou využívania inštitútu *amicus curiae* zákon ustanovuje pre komisiu a úrad oprávnenie nazerať do súdneho spisu vrátane práva robiť si z neho výpisy a odpisy.

## **K bodu 2**

Národné právne úpravy musia zabezpečiť dostatočné prostriedky na efektívne vynútenie súťažných komunitárnych pravidiel. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie, na základe nariadenia 1/2003, bude mať komisia právomoc výkonu inšpekcie aj v iných ako podnikateľských priestoroch, objektoch a dopravných prostriedkoch podnikateľa ako aj v súkromných priestoroch reprezentantov alebo zamestnancov podnikateľa. Národné právo musí zabezpečiť efektívny a plynulý výkon týchto inšpekcií komisiou. Protimonopolný úrad môže byť v zmysle článku 22 nariadenia 1/2003 dožiadaný iným národným súťažným orgánom iného členského štátu, ktorý vedie konanie vo veci možného porušenia článku 81 alebo 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva o vykonanie takejto inšpekcie podľa slovenského právneho poriadku. Je preto nevyhnutné aby aj z tohto dôvodu takúto právomoc mal podľa nášho národného práva.

Skúsenosti z rozhodovacej praxe komisie ukázali, že firemné dokumenty a záznamy sa častokrát uschovávajú v domoch podnikateľov a ich reprezentantov, osôb v štatutárnych a kontrolných orgánoch, vedúcich zamestnancov ako aj ďalších zamestnancov podnikateľa. Uvedenou zmenou je potrebné umožniť komisii a úradu vykonávať inšpekcie aj v súkromných priestoroch u spomínaných osôb.

Nariadenie 1/2003 zohľadňuje túto potrebu v ustanovení článku 21, podľa ktorého, v záujme zabezpečenia efektivity týchto inšpekcií, majú úradníci a iní komisiou poverení pracovníci právomoc vstupovať do všetkých priestorov, kde by sa firemné záznamy mohli nachádzať, vrátane súkromných priestorov. Výkon takejto právomoci podlieha udeleniu súhlasu príslušným súdnym orgánom.

Súd pri rozhodovaní o súhlase s inšpekciou v súkromných priestoroch preskúma opodstatnenosť a proporcionalitu prostriedkov, ktorých použitia sa komisia alebo úrad dožaduje. Taktiež musí brať do úvahy, že komisia aj úrad koná vo všeobecnom záujme ochrany hospodárskej súťaže, a taktiež v súlade s článkom 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva je Slovenská republika viazaná princípom lojality.

Dotknutá fyzická osoba má právo podať opravný prostriedok, ktorým sa môže domáhať preskúmania tohto rozhodnutia v súvislosti s odôvodnenosťou použitia konkrétnych prostriedkov a ich proporcionalitou, teda vo vzťahu k legálnosti takejto zásahu do jej súkromia.

Zároveň má podnikateľ právo podať opravný prostriedok na Európsky súdny dvor proti rozhodnutiu komisie v prípadoch, keď je uznesenie súdu o súhlase s inšpekciou vydané na základe jej rozhodnutia. Analogicky má podnikateľ právo podať opravný prostriedok (rozklad) Rade úradu v prípadoch, keď je uznesenie súdu o súhlase s inšpekciou vydané na základe rozhodnutia úradu.

Vzhľadom na charakter rozhodnutia o vydaní súhlasu s inšpekciou, podaný opravný prostriedok nemá odkladný účinok.

## **K bodu 3**

Táto právna úprava zabezpečuje informovanosť úradu, aby sa tento mohol včas a korektne vyjadrovať ku konaniam prebiehajúcim na súde a využiť v plnej miere inštitút *amicus curiae* zavedený § 35a ods. 1.

#### **K bodu 4**

Návrh novely občianskeho zákonníka v súlade so Smernicou 98/27/ES Európskeho parlamentu a rady z 19. 5. 1998 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov a Smernicou 1999/44/ES Európskeho parlamentu a rady z 25. 5.1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk za spotrebný tovar, upravuje tie právne vzťahy, ktoré v platnom znení občianskeho kódexu neboli v súlade s právom EÚ. Reakcia na túto právnu úpravu a požiadavka smernice 98/27/ES viedla k návrhu na doplnenie občianskeho súdneho poriadku o možnosť požadovať vo veciach nekalosúťažného konania a vo veciach ochrany práv spotrebiteľa uverejnenie rozhodnutia súdu, na trovy neúspešného účastníka, s cieľom zabezpečiť informovanie verejnosti a vylúčiť pretrvávajúce účinky neoprávneného zásahu.

#### **K bodu 5**

Táto právna úprava zabezpečuje uplatňovanie článku 15 odseku 2 nariadenia 1/2003.

#### **K článku III**

Vzhľadom na zmeny v zákone o ochrane hospodárskej súťaže sa navrhuje zosúladienie terminológie v predmetnej položke sadzobníka.

#### **K článku IV**

Predseda Národnej rady SR sa splnomocňuje na vyhlásenie úplného znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

#### **K článku V**

Účinnosť zákona sa navrhuje ku dňu nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii, ktoré sa predpokladá k 1. máju 2004, týmto dňom nadobudne účinnosť aj nariadenie 1/2003, na ktorého ustanovenia nadväzuje táto novela zákona.